

99X d – SIGNATURA (POSTAVKA)

Potpolje je namenjeno unosu podataka koji precizno opisuju postavku građe u biblioteci. U bibliotekarstvu je utvrđen izraz signatura koji smo u COBISS-u, u cilju boljeg razumevanja korisnika COBISS+, proširili u signatura (postavka).

Pravilan unos pojedinih elemenata signature veoma je značajan, jer redosled unetih i ispisanih elemenata precizno i jednoznačno označava postavku građe u biblioteci. Od pravilnog unosa elemenata zavisi implementacija svih ispisa kod kojih se ti podaci pojavljuju (kataloški listići, nalepnice, inventarske knjige ...). Ispis elemenata u COBISS+ omogućuje korisnicima navigaciju prilikom pretraživanja građe u biblioteci.

Takođe je veoma značajan pravilan unos 2. indikatora – indikator postavke kod polja 996, odnosno 997, koji omogućuje pravilan ispis elemenata u COBISS+.

Način unosa elemenata signature definiše se *Zapisnikom o fondu* na zajedničkom sastanku odgovorne osobe biblioteke i predstavnika bibliotečko-informacionog servisa IZUM. Biblioteka pismenim putem potvrđuje zapisnik sa sastanka; na osnovu zapisnika podešavaju se lokalni parametri (šifarnik lokacija, internih oznaka, statističke tabele...) i COBISS+ (ispis lokacije/podlokacije, stepen dostupnosti...).

Budući da je način unosa pojedinačnih elemenata signature od suštinskog značaja za konzistentno funkcionisanje segmenata programske opreme COBISS, svaku kasniju promenu takođe je potrebno saopštiti u pisanom obliku.

Potpolje ukupno može da sadrži najviše 79 znakova. Dužina elemenata određena je podešavanjima u inicijalizacionoj datoteci biblioteke.

Elementi & dužina

POTPOLJE/ELEMENT	
d	Signatura (Postavka)
l	<i>Oznaka podlokacije u signaturi</i>
i	<i>Interna oznaka</i>
f	<i>Format</i>
n	<i>Tekući broj</i>
s	<i>Numerisanje u signaturi</i>
u	<i>UDK slobodan pristup</i>
a	<i>ABC i druge oznake – 1. deo</i>
5	<i>ABC i druge oznake – 2. deo</i>
x	<i>Numerisanje u signaturi – oznaka dela</i>
d	<i>Dublet</i>

OPIS ELEMENATA

\l – oznaka podlokacije u signaturi

Element *l* – *oznaka podlokacije u signaturi* određuje fizičku lokaciju unutar biblioteke (sigle) ili ustanove. Podatak o podlokaciji proverava se po lokalnom šifarniku.

U bibliotekama, u kojima je evidencija o pozajmici razdvojena po organizacionim jedinicama

(odeljenjima, podružnicama), podatak o oznaci podlokacije obavezno moramo upisati v element *l*.

Budući da jednoj organizacionoj jedinici može pripadati jedna ili više različitih oznaka podlokacija, za potrebe segmenta *COBISS/Pozajmica* u šifrnici moramo dodati vezu između oznaka podlokacija i numeričkih kodova organizacionih jedinica – broj organizacione jedinice upisujemo za znakom "#".

Primer iz šifrnika u SIK Maribor:

NV Knjižnica Nova vas#06
 NVI Knjižnica Nova vas – inf. sl.#06
 NVČ Knjižnica Nova vas – čitalnica#06
 TE Knjižnica Tezno#17
 (*U organizacionoj jedinici s brojem 06 građa u signaturi pod oznakom lokacije može imati zapisane skraćenice NV, NVI ili NVČ; u organizacionoj jedinici 17 građa može imati samo jednu oznaku – TE*).

\i – interna oznaka

Element *i* - *interna oznaka* određuje fizičku lokaciju, odnosno mikrolokaciju građe unutar podlokacije (element *l*). Podatak je značajan za velike biblioteke i biblioteke koje imaju puno jedinica. Podatak o internoj oznaci programski se proverava po lokalnom šifrnici.

\f – format

Za element *f* - *format* koriste se lokalni šifrnici. Prilikom unosa koriste se arapski brojevi koji se na ispisu obično promene u rimske brojeve.

Primer lokalnog šifrnika:

1	<i>18,5 cm do 25 cm</i>
2	<i>25 cm do 35 cm</i>
3	<i>35 cm do 45 cm</i>
4	<i>45 cm i veći</i>
5	<i>neknjižna građa – različiti formati</i>

\n – tekući broj

Tekući brojevi se unose u numeričkom obliku bez vodećih nula.

Ako u signaturi postoji element *n* – *tekući broj*, celo potpolje signatura (postavka) (svi elementi *l, f, n, ... i, u, a, 5*) proverava se prema kriterijumu jedinstvenosti. To znači da svaka sveska monografske publikacije, jedinica serijske publikacije i druge građe mora imati svoju sopstvenu signaturu.

\s – numerisanje u signaturi**\x – numerisanje u signaturi – oznaka dela**

Način unosa numerisanja u signaturi, elementa *s* i *x* za monografske publikacije u više delova, zavisi od toga da li se kreira jedan ili više bibliografskih zapisa (vidi *COMARC/B, Opis monografija u više delova*), a i od načina postavke (tekući broj ili slobodan pristup) (v. primere 1, 2, 3, 4, 5 i 6).

Prilikom unosa signature serijskih publikacija jedinstvenost signature možemo postići unosom godine u element *s* - *numerisanje u signaturi* (npr. za serijske publikacije to znači godinu u kojoj su izašle).

Dosledan unos elemenata signature *s* i *x*, osim za postizanje jedinstvenosti signature, značajan je i zbog mogućnosti ispisa kataloških listića. U primerima 7 i 0 prikazana su tri načina ispisa elemenata signature na kataloškom listiću.

\u – UDK slobodan pristup

Element sadrži UDK slobodnog pristupa koji se podudara s postavkom građe u biblioteci ili oznaku namene (C, P, M, L). Podatak se programski proverava prema lokalnom šifrniku.

\a – ABC i druge oznake – 1.deo**\5 – ABC i druge oznake – 2.deo**

Element *a* obično sadrži celu odrednicu ili deo odrednice (prezime i ime autora) (v. primer 9).

Ako publikacija ima više autora, ili je anonimna, element 5 je prazan, a u suprotnom sadrži ceo naslov ili deo naslova (obično prva reč naslova) (v. primer 10).

Zbog ispisa tih podataka na nalepnicu, dužinu sadržaja treba prilagoditi širini nalepnice. Obično se element 5 ispisuje ispod elementa *a* (moguće i u istom redu).

\d – dublet

Kod publikacija u više primeraka jednoznačnost signature postižemo unosom elementa *d* - *dublet* u abecednom ili numeričkom obliku (arabski brojevi).

Signatura u polju 998

Ako je kod serijskih publikacija signatura za sva godišta ista, možemo je uneti samo u polje 998. Unos u potpolje 998d moguć je samo u sažetom obliku, bez razbijanja na pojedinačne elemente (*l, f, n, s, x, d, i, u, a, 5*). Potpolje je indeksirano zajedno s drugim signaturama (iz 996/997d) te ga stoga možemo pretražiti s prefiksom "SG=c" (npr. SG=cII 245). Ako se signatura po pojedinačnim godištim razlikuje, ili ako želimo pretraživanje ili ispis signature po elementima, signaturu moramo uneti u polje 997.

PRIMERI

1. A. Kreira se jedan bibliografski opis – unos za postavku po tekućim brojevima:

200	0□	aKdo je Bourne eroman fRobert Ludlum g[prevedel Božidar Pahor]
215	□□	A2 zv. (337; 338 str.) d21 cm
675	□□	A820(73)-3
700	□1	aLudlum bRobert 4070
996	□1	dIA\fl\n129340\x1 f019904906 va
996	□1	dIA\fl\n129340\x2 f019904907 va (Ispunjavamo elemente: 1 – oznaka podlokacije u signaturi, f – format, n – tekući broj, x – numerisanje u signaturi – oznaka dela.)

2. A. Kreira se jedan bibliografski opis – unos za postavku po područjima:

200	0□	aKdo je Bourne eroman fRobert Ludlum g[prevedel Božidar Pahor]
215	□□	a2 zv. (337; 338 str.) d21 cm
675	□□	a820(73)-3
700	□1	aLudlum bRobert 4070
996	□2	dIA\u82\aLUDLUM Robert\5Kdo\x1 f019904906 va
996	□2	dIA\u82\aLUDLUM Robert\5Kdo\x2 f019904907 va (Ispunjavamo elemente: 1 - oznaka podlokacije u signaturi, u - UDK slobodan pristup, a - ABC i druge oznake - 1.deo, 5 - ABC i druge oznake – 2.deo, x - numerisanje u signaturi – oznaka dela.)

3. B. Kreira se više bibliografskih zapisa – unos za postavku po tekućim brojevima:

200	0□	aBeli menihi h≠ Knj. ≠ 1 iUstanovitev samostana epovest iz prve polovice XII. stoletja fIvan Zorec
675	□□	a886.3-3
700	□1	aZorec bIvan 4070
996	□1	dIČ\fl\n391969\s1 f019912979 vd (Ispunjavamo elemente: 1 - oznaka podlokacije u signaturi, f - format, n - tekući broj, s - numerisanje u signaturi.)

4. B. Kreira se više bibliografskih zapisa – unos za postavku po područjima:

200	0□	aBeli menihi h≠ Knj. ≠ 1 iUstanovitev samostana epovest iz prve polovice XII. stoletja fIvan Zorec
675	□□	a886.3-3
700	□1	aZorec bIvan 4070
996	□2	dIČ\u886\aZOREC Ivan\5Beli 1 f019912979 vd (Ispunjavamo elemente: 1 - oznaka podlokacije u signaturi, u - UDK slobodan pristup, a - ABC i druge oznake - 1.deo, 5 - ABC i druge oznake – 2.deo.)

5. C. Kombinacija A i B primera – unos za postavku po tekućim brojevima:

200	0□	aWerke, Artikel, Entwürfe h≠ Bd. ≠ 1 iWerke, Artikel, literarische Versuche bis März 1843 fKarl Marx, Friderich Engels gherausgegeben vom Institut für Marxismus-Leninismus beim ZK der KpdsU und vom Institut für Marxismus-Leninismus beim ZK der SED
215	□□	A2 zv. (88; 1337 str.) d25 cm
225	2□	aGesamtausgabe fKarl Marx, Friedrich Engels v≠ Abt. ≠ 1
327	10	0Vsebina: a≠ Teil ≠ 1: Text a≠ Teil ≠ 2: Apparat
675	□□	A141.82
700	□1	aMarx bKarl 4070
996	□1	dIŠ\f 2\n4567\s1/1\x1 f000009947 va

996 □1 **d**/Š\2\n4567\s1/1\2 f000009948 va
 (Ispunjavamo elemente: 1 - oznaka podlokacije u signaturi, f - format, n - tekući broj, s - numerisanje u signaturi, x - numerisanje u signaturi - oznaka dela.)

6. C. Kombinacija A i B primera – unos za postavku po područjima:

200 0□ **a**Werke, Artikel, Entwürfe **h**≠ **Bd.** ≠ 1 **i**Werke, Artikel, literarische Versuche bis März 1843 **f**Karl Marx, Friderich Engels **g**herausgegeben vom Institut für Marxismus-Leninismus beim ZK der KpdSU und vom Institut für Marxismus-Leninismus beim ZK der SED
 215 □□ **a**2 zv. (88; 1337 str.) **d**25 cm
 225 2□ **a**Gesamtausgabe **f**Karl Marx, Friedrich Engels **v**≠ **Abt.** ≠ 1
 327 10 **0**Vsebina: **a**≠ Teil ≠ 1: Text **a**≠ Teil ≠ 2: Apparat
 675 □□ **a**141.82
 700 □1 **a**Marx **b**Karl **4**070
 996 □2 **d**/Š\141\1\MARX Karl\5Werke 1/1\1 f000009947 va
 996 □2 **d**/Š\141\1\MARX Karl\5Werke 1/1\2 f000009948 va
 (Ispunjavamo elemente: 1 - oznaka podlokacije u signaturi, u - UDK slobodan pristup, a - ABC i druge oznake - 1.deo, 5 - ABC i druge oznake – 2.deo, x - numerisanje u signaturi - oznaka dela.)

7. Načini ispisa elemenata signature na kataloškom listiću – 1. način:

l i f n /s d

Bibliografski opis

l i \$f /x

A I 129340

LUDLUM, Robert

Kdo je Bourne : roman / Robert Ludlum ; [prevedel Božidar Pahor]. – Murska Sobota : Pomurska založba, 1990 (Murska Sobota : Pomurski tisk). – 2 zv. (337; 338 str.) ; 21 cm. - (Zbirka Pesti)

Prevod dela: The Bourne identity

ISBN 86-7195-026-3

820(73)-312.4

A 019904906/1, A 019904907/2

8. Načini ispisa elemenata signature na kataloškom listiću – 2. način:

l i u a 5 Bibliografski opis l i \$f /x
A 82 LUDLUM Robert Kdo LUDLUM, Robert Kdo je Bourne : roman / Robert Ludlum ; [prevedel Božidar Pahor]. – Murska Sobota : Pomurska založba, 1990 (Murska Sobota : Pomurski tisk). - 2 zv. (337; 338 str.) ; 21 cm. - (Zbirka Pesti) Prevod dela: The Bourne identity ISBN 86-7195-026-3 820(73)-312.4 A 019904906/1, A 019904907/2

9. Unos ABC i drugih oznaka:

200	0□	aGothic & renaissance bookbindings eexemplified and illustrated from the author's collection f E. Ph. Goldschmidt
675	□□	a686.11(091)"14/15" s6
700	□1	aGoldschmidt bErnst Philip 4070
996	□2	d/K\u686\uaGOLDSCHMIDT Ernst\u5Gothic\ux1 f197200177 va
996	□2	d/K\u686\uaGOLDSCHMIDT Ernst\u5Gothic\ux2 f197200177 va

10. Unos ABC i drugih oznaka:

200	1□	aEnciklopedija Slovenije f[glavni urednik Marjan Javornik gizdelava zemljevidov in risb Geodetski zavod SR Slovenije, Ljubljana gizdelava grafikonov Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo, Ljubljana]
675	□□	a908(497.12)(031) s9
996	□2	d/Č\u908\uaENCIKLOPEDIJA\ux1 f098705271 va
996	□2	d/Č\u908\uaENCIKLOPEDIJA\ux2 f098805869 va